

**Examenul de bacalaureat național 2017**

**Proba E. d)**

**Psihologie**

**Varianta 7**

*Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar*

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

**I TÊTEL**

**(30 pont)**

Minden feladat esetében írja le a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A tárgyak szilárdságáról, keménységéről, tömörségéről információk szerezhetők:
  - a. az íz -érzetek által
  - b. látás -érzetek által
  - c. hallási- érzetek által
  - d. taktilis -érzetek által
2. Az a lelki folyamat, amely tartalmazza a tárgyak és jelenségek konkrét tulajdonságainak összességét, akkor amikor azok közvetlenül hatnak az érzékszervekre, az:
  - a. az érzet
  - b. a gondolkodás
  - c. az észlelés
  - d. a képzet
3. Az a lelki folyamat, amely a gondolkodásba és a képzeletbe integrálja a képzet termékeit, az:
  - a. a beszéd
  - b. a figyelem
  - c. a motiváció
  - d. az észlelés
4. Az a motivációs inger, amely a teljesítményhez és képességeink túlszárnyalásához vezet, az:
  - a. a motívum
  - b. az aspirációs szint
  - c. a vágy
  - d. a meggyőződés
5. Az érzelmek keletkezési folyamatának azon sajátossága, hogy képes átváltani egyik fázisból a másikba, utal:
  - a. az érzelmi folyamatok kifejeződésére
  - b. az érzelmi folyamatok polaritására
  - c. az érzelmi folyamatok szubjektivitására
  - d. az érzelmi folyamatok mobilitására
6. A figyelem mobilitásának ellentettje:
  - a. az elterelődés
  - b. a merevség
  - c. a stabilitás
  - d. az összpontosítás
7. Az elsődlegesen alkalmazott gondolkodási művelet, mely szerint a tárgyak és jelenségek csoportja a lényegi elemeik által jellemezhetőek:
  - a. az összehasonlítás
  - b. az egyediesítés
  - c. az elvonatkoztatás
  - d. az extrapolálás

8. A temperamentum egyik jellemző aspektusát fejezi ki az a tény, hogy:
- a temperamentum jellemzői értékben nem mérhetőek
  - az ember nem felelős a különböző körülmények közötti reakcióiért
  - nevelés útján teljesen megváltoztatható
  - a temperamentum nem nyilvánul meg a személy lelki tevékenységében és morális magatartásában
9. Az attitűdök, mint a személyiség érték-rationális oldalának összetevője:
- veleszületett és szerzett elemek alkotják
  - mindig veleszületettek
  - mindig tanulás útján elsajátítottak
  - néha szerzett elemekből alkotottak
10. Az alkotó képzelet terméke a következő által jellemezhető:
- újdomság és eredetiség a kiinduló adatokhoz képest
  - a szigorú és megőrző jelleg
  - előző tapasztalatok információihoz való hűség
  - az általánosító és megőrző jelleg

## II. TÉTEL

(30 pont)

### A.

A bal oldali oszlopban a képzelet eljárási vannak felsorolva, a jobb oldaliban pedig igaz kijelentések azzal kapcsolatosan. Írják le a vizsgalapra a helyes megfeleltetéseket a bal oszlopban lévő betűk és a jobb oldali oszlopban lévő számok között.

- |                 |                                                                                                                                |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| a. Adaptáció    | 1. . Akkor jön létre amikor, a különböző tárgyakhoz tartozó elemek vagy részek, a kombináció során új struktúrába rendeződnek. |
| b. Agglutináció | 2. Valami másba való (személybe, tárgyba, jelenségbe stb.) képzeletbeli átvitel perceptuális, intellektuális, érzelmi téren    |
| c. Tipizálás    | 3. Egy gondolat, elem, funkcionális elv, új helyzetben való alkalmazásából áll.                                                |
| d. Empátia      | 4. A fogalmak, elvek és általános szabályok alkalmazása a valóság elemzése, értelmezése és magyarázata érdekében.              |
|                 | 5. Feltételezi egy csoport jellemző tulajdonságainak kiemelését, amely egyéniesített szinten is megjelenik az egyénnél.        |

12 pont

### B. Olvassa el figyelmesen a következő szöveget

*Az emlékezet nem csupán információk felhalmozását jelenti, hanem annak szerveződését és strukturálódását is, ezáltal viszonyulva a gondolkodáshoz és ennek műveleteihez.*

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre:

- |                                                                                     |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| 1. Említsen meg két lelki folyamatot, amelyre explicit módon utal a szöveg.         | 4 pont |
| 2. Pontosítsa három jellemzőjét az 1 pontban megemlített folyamatok egyikénél.      | 6 pont |
| 3. Alkosson egy példát, amelyben szemlélteti a heurisztikus stratégiák használatát. | 4 pont |
| 4. Érveljen hozzávetőlegesen öt sorban a logikus bevésés hasznossága mellett.       | 4 pont |

### III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget:

„Etikai szempontból Nichita Stănescu olyan ember volt, akinél a lágy és olykor gyáva természet gyönyörű ártatlansággal és nagyvonalúsággal kompenzálódott. Rosszat senkiről sem mondott, soha nem dicsérte magát és miután milliók mentek át a kezén, szegényen halt meg. Beszédének volt egy furcsa elbűvölő ereje, erő melyet a maga teljességében megéreztem két-három alkalommal folytatott beszélgetésünk során. Mondhatom, hogy egyetlen ember, akit valaha ismertem, nem volt rám nagyobb hatással. Ugyanakkor, „nagy költő” sorsát egy nyugodt akarattal élte meg[...], annak ellenére, hogy értelme vitathatatlanul egy intelligens emberé fölött állt, ő ezt nem intellektualista és kulturális értelemben használta, hanem inkább felhasználta abban a lehetetlen próbálkozásban, hogy meghaladja ezt, úgy mint egy ember, aki saját árnyékán próbál átugrani.”

(Mircea Cărtărescu, *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre:

- A. Úgy gondolja, hogy Nichita Stănescu egy arogáns személy? A szövegre utalva pontosítson két érvet, amivel az adott válaszát igazolja. **8 pont**
- B. A szöveg pontosítja, hogy Nichita Stănescu *nyugodt akarattal élte meg a „nagy költő” sorsát*. A szövegre utalva említsen meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja. **6 pont**
- C. Hozzávetőlegesen fél oldalas terjedelemben, G.W. Allport elmélete alapján, mutassa be Nichita Stănescu jellemét, kiemelve egy kardinális és két alaptulajdonságát a jellemének. **10 pont**
- D. Fogalmazzon meg egy érvet amely cáfolja, a kijelentést, hogy *erkölcsi szempontból a jellem semleges*. **6 pont**